

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Mart 2026

Sayı :30824082-610/15252111
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/34460 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/34460
GK 20

SORULAR

- 1) Bakanlığınız, Çamlıhemşin'de yaşanan sel felaketinin temel nedenlerini (arazi kullanımı, dere yatağına müdahaleler, yol ve tünel inşaatlarının etkisi vb.) ortaya koyan kapsamlı bir teknik inceleme yapmış mıdır? Varsa, bu incelemenin sonuçları ve dayanak belgeleri nelerdir?
- 2) Sel felaketinde konutları, iş yerleri, tarım arazileri ve hayvanları zarar gören yurttaşlarımızın sayısı kaçtır? Oluşan maddi hasarın dökümü nedir? Mağduriyetlerin giderilmesi için hazırlanan acil eylem planının bütçesi ve uygulama takvimi nedir?
- 3) Çamlıhemşin-Ayder yolu ve tünel projeleri için verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararının tarih ve sayısı nedir? Bu karara esas teşkil eden Proje Tanıtım Dosyası'nın (PTD) ve projeye sonradan eklenen ikinci tünel (Hala Tüneli) için hazırlanan teknik raporların bir suretini kamuoyu ile paylaşacak mısınız?
- 4) Projeye üçüncü bir tünel ekleneceği iddiası doğru mudur? Doğru ise, bu değişiklik için ÇED/ÇED değişikliği süreçleri başlatılmış mıdır? Süreç bilgileri ve takvimi kamuoyuyla paylaşacak mısınız?
- 5) Ardeşen girişinden Tunca Vadisi'ne uzanan ek bağlantı revizyonla projeye eklenmiş midir? Eklenmişse bunun için ayrı bir PTD/ÇED yürütülmüş müdür? Bu bağlantı nedeniyle gündeme gelen kamulaştırmaların parsel listesi, alan büyüklüğü ve maliyeti nedir? Sosyal etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
- 6) "Yeşil Yol" projesi kapsamında üst kotlarda açılan yolların inşası sırasında ortaya çıkan hafriyatın denetimsiz şekilde meralara ve yamaçlara dökülerek sele neden olduğu iddialarına yönelik Bakanlığınızca yapılan tespitler ve uygulanan yaptırımlar nelerdir?
- 7) Doğal sit alanı olan Fırtına Vadisi'nde koruma amaçlı imar planının 1998 yılından beri tamamlanamamasının gerekçesi nedir? Bu plansızlığın teşvik ettiği iddia edilen kaçak ve ruhsatsız yapılaşmaya yönelik denetim, yıkım ve yaptırım istatistikleri nelerdir? Bölgede tespit edilen kaçak yapı sayısı kaçtır?
- 8) Bölgedeki ruhsatsız konaklama tesislerinin ve diğer yapıların atıksu altyapısı bulunmakta mıdır? Bu atıksuların Fırtına Deresi'ne karışarak deniz alası gibi hassas türleri tehdit etmesine yönelik ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 9) Proje kapsamında dere yatağına ve yamaçlara inşa edilen yüksek duvarların yaban hayatı geçişlerini tamamen kestiği iddiası doğru mudur? Projede bu olumsuz etkiyi azaltacak ekolojik köprü, menfez gibi çözümler öngörülmüş müdür ve bunların işlevselliği denetlenmiş midir?
- 10) Bölgedeki doğa tahribatına yol açan, sel riskini artıran proje ve uygulamaları onaylayan veya denetim görevini ihmal eden kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari soruşturma açılması planlanmakta mıdır? Projenin yüklenicisi olan Cengiz İnşaat firmasına yönelik yapılan denetimler ve uygulanan idari yaptırımlar nelerdir?

CEVAPLAR

Bakanlığımız görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında yer alan sorulara ilişkin cevaplarımız aşağıda yer almaktadır.

3,5) (Pazar-Ardeşen) Ayrım-Çamlıhemşin-Ayder İl Yolu projesi için Rize Valiliği'nce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) verilen 14.12.2021 tarihli ve 2021133 nolu ÇED Gerekli Değildir kararı bulunmaktadır. ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ÇED Gerekli Değildir kararına ilişkin gerekli duyurular yapılmıştır.

Sonrasında aynı projeye ilişkin olarak (Pazar-Ardeşen) Ayrım -Çamlıhemşin-Ayder İl Yolu Revizyonu ve Patlatma Paterni Revizyonu Projesi hazırlanmış olup; Rize Valiliği'nce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) 21.11.2024 tarihli ve 2024135 nolu ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir. ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ÇED Gerekli Değildir kararına ilişkin gerekli duyurular yapılmıştır. Söz konusu projede iki adet tünel planlanmıştır. Nihai proje tanıtım dosyaları içerisinde projeye ilişkin tüm bilgiler bulunmaktadır.

4) Rize Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzde projeye üçüncü tünel eklenmesine ilişkin herhangi bir bilgi ya da ÇED başvurusu bulunmamaktadır.

6) Rize Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce yapılan bir tespit bulunmamaktadır.

7) 04.07.2011 tarihinden itibaren 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğümüzün görev ve yetkileri arasında Doğal Sit Alanlarında her tür ve ölçekte imar planı yapma yaptırma ve onaylama yetkisi yer almaktadır. 2021 yılında ise TOKİ, Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü), Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü) arasında protokol imzalanmış olup; söz konusu protokol kapsamında İlgili Kurumlar tarafından Ayder merkezinde koruma amaçlı imar planı çalışmaları yürütülmektedir.

Doğal Sit Alanlarında yapılan rutin denetimler sonucunda içerisinde Fırtına Vadisi'nin yer aldığı Çamlıhemşin ilçesinde 53 adet ve Ardeşen ilçesinde 39 adet olmak üzere toplam 92 adet mevzuata aykırı yapı tespit edilmiş olup; ilgili yapılar hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

8) Atıksu konusunda Fırtına Vadisinde yer alan işletmeler, Rize İlimizde faaliyet gösteren tüm işletmelerde ve bulunan konutlarda olduğu gibi, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda periyodik olarak denetlendiği gibi; ani, planlı ve şikayete bağlı olarak da denetlenmektedir. Denetim sonunda ilgili işletmeye İdari Yaptırım uygulanmış ise sonrasında ilgili işletmenin alması gereken önlemler kendilerine iletilmekte, İl Müdürlüğümüzce takibi yapılmakta, önlemlerin alınmadığının tespiti durumunda aynı şekilde 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlemler yapılmaktadır.

10) Rize İli genelinde 2018 yılından bugüne kadar Cengiz İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'ye ait faaliyetlere yönelik olarak 30 adet denetim yapılmış olup, 422.306,88 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Önergede yer alan diğer hususlara ilişkin olarak Bakanlığımızda bilgi, belge veya tespit bulunmamaktadır.